

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 580/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, Jána Reka 13, Žilina, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 232/2019-436 z 30. októbra 2019 vo výrokoch o náhrade trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

■■■■■, zastúpeného advokátom Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, Jána Reka 13, Žilina (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 232/2019-436 z 30. októbra 2019 vo výrokoch o náhrade trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v konaní začatom na základe žaloby ■■■■■ (ďalej len „žalobkyňa“), ktorou sa proti sťažovateľovi (žalovanému) domáhala zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva v širšom zmysle, Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“) prvým výrokom rozsudku č. k. 8 C 270/2016-390 z 29. marca 2019 rozhodol, že podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a sťažovateľa k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. ■■■■■ (zastavané plochy a nádvoria) a stavbe (rodinnému domu) zrušuje a vyporiadanie vykonáva tak, že uvedené nehnuteľnosti prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne. V odôvodnení uvedeného rozsudku okresný súd zdôraznil, že je viazaný žalobou, predmetom ktorej je vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, nie však navrhovaným spôsobom vyporiadania a výškou vyporiadacieho podielu. Žalobkyňa žiadala prikázať nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva, pretože v rodinnom dome žije spolu s deťmi, jej rodičia tam majú právo doživotného bývania, pričom disponuje finančnými prostriedkami na výplatu sťažovateľa. S takto navrhnutým vyporiadáním sťažovateľ súhlasil. Z vykonaného dokazovania okresný súd považoval za preukázané, že k dohode podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo, že spoluvlastníci nie sú ochotní hradiť náklady na rozdelenie vecí a nie je preukázané, či vôbec vec je dediteľná tak, aby vznikli dve samostatné veci v právnom slova zmysle spojené s pevným základom so zemou. Zo znaleckého posudku predloženého žalobkyňou vyplynulo, že zaokrúhlená všeobecná hodnota predmetu vyporiadania predstavuje sumu 121 000 €. Z okresným súdom nariadeného znaleckého dokazovania vyplynulo, že zaokrúhlená všeobecná hodnota sporných nehnuteľností predstavuje sumu 120 000 €.

2.1 Druhým výrokom uvedeného rozsudku okresný súd zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému z titulu náhrady na vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam sumu 60 000 € v lehote do 15 dní do právoplatnosti rozsudku. Okresný súd poukázal na to, že v konaní bola od počiatku spornou výška podielu, ktorú žalobkyňa chcela sťažovateľovi vyplatiť, pričom pôvodne navrhnutú sumu 60 500 € žalobkyňa zmenila a sťažovateľovi navrhla vyplatiť sumu 50 000 € z dôvodu úhrady nákladov spojených so zatekaním do rodinného domu, čo však okresný súd vyhodnotil ako účelové, keďže na túto skutočnosť žalobkyňa upozornila v čase, keď jej boli známe výsledky nariadeného znaleckého dokazovania.

2.2 Tretím výrokom uvedeného rozsudku okresný súd zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobkyni sumu 9 104,86 € v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom uvedená suma predstavovala polovicu zostatku úveru.

2.3 Štvrtým výrokom uvedeného rozsudku okresný súd rozhodol, že žalobkyni podľa § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) náhradu trov konania nepriznáva. V odôvodnení uvedeného rozsudku okresný súd konštatoval, že o náhrade trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP podľa úspechu v spore; žalobe žalobkyne vyhovel, odhliadnuc od výšky vyporiadacieho podielu, pri určení ktorej nie je viazaný žalobou, a určil ju na základe výsledkov vykonaného dokazovania. Za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý okresný súd žalobkyni náhradu trov konania nepriznal, považoval skutočnosť, že pred podaním žaloby žalobkyňa vo výzve navrhla sťažovateľovi inú výšku vyporiadacieho podielu, do ktorej si započítala úhrady elektrických energií dodávaných do spornej nehnuteľnosti, investície, resp. iné položky, ktorých splatenia sa voči sťažovateľovi domáhala aj v spore vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 281/2016. V súvislosti s námietkou litispendencie vznesenou sťažovateľom okresný súd zároveň uviedol, že nejde o prekážku začatej veci, pretože v tomto spore je predmetom konania návrh na vyporiadanie záväzku do budúcnosti, zatiaľ čo v druhom spore žalobkyňa žaluje splátky, ktoré už v minulosti uhradila, a teda nejde o totožné plnenie.

3. Proti druhému a štvrtému výroku uvedeného rozsudku okresného súdu podala žalobkyňa odvolanie. Následne odvolanie v časti smerujúcej proti druhému výroku uvedeného rozsudku okresného súdu zobrala späť a v tejto časti žiadala odvolacie konanie zastaviť.

4. Sťažovateľ sa k odvolaniu ani k čiastočnému späťvzatiu odvolania zo strany žalobkyne nevyjadril.

5. Krajský súd následne prvým výrokom rozsudku č. k. 7 Co 232/2019-436 z 30. októbra 2019 odvolacie konanie vo vzťahu k prvému a druhému výroku rozsudku okresného súdu, ktoré spolu súvisia, zastavil.

5.1 Druhým výrokom uvedeného rozsudku krajský súd zmenil štvrtý výrok rozsudku okresného súdu tak, že žalobkyňi priznal vo vzťahu k sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade predpoklady na aplikáciu § 257 CSP prvoinštančným súdom splnené neboli a že žalobkyňi ako úspešnej strane patrí podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobkyňa mala záujem o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva mimosúdnu cestou a v liste z 27. júla 2016 sťažovateľovi ponúkla sumu o 2 400 € nižšiu oproti sume, ktorou ju zaviazal prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí. Sťažovateľ s ponúknutou sumou nesúhlasil a trval na tom, aby vo veci rozhodol súd. Súdna znalkyňa ustanovená prvoinštančným súdom ohodnotila spornú nehnuteľnosť na sumu 120 000 €, t. j. rovnako, ako bolo uvedené v znaleckom posudku predloženom žalobkyňou. Sťažovateľ sa vyhýbal mimosúdnu usporiadaniu vzťahov so žalobkyňou, ktorá pre jeho správanie bola nútená obrátiť sa so žalobou na súd.

5.2 Tretí výrok rozsudku okresného súdu sporové strany odvolaním nenapadli, preto ostal nedotknutý.

5.3 Štvrtým výrokom uvedeného rozsudku krajský súd rozhodol, že žalobkyňi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k sťažovateľovi v plnom rozsahu, keďže bola v odvolacom konaní úspešná.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, so všetkými úkonmi sporových strán a s dokazovaním vykonaným okresným súdom nemožno dospieť k záveru, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu. Podľa názoru sťažovateľa je napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania nedostatočne odôvodnený, arbitrárny, nepreskúmateľný a nezákonný. V tejto súvislosti sťažovateľ s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 457/2017 z 8. novembra 2017 tvrdí, že v napadnutom konaní nebol sporný spôsob

vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ale ustálenie sumy tejto náhrady, pričom namieta, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, prečo nebolo možné prisúdiť určitú mieru úspešnosti v spore aj sťažovateľovi. Sťažovateľ za sporné považuje aj to, do akej miery mala mať žalobkyňa procesný úspech v odvolacom konaní.

6.1 Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 232/2019-436 z 30. októbra 2019 vo výrokoch o náhrade trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 232/2019-436 z 30. októbra 2019 vo výrokoch o náhrade trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania (body 5.1 a 5.3).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti spochybňuje záver krajského súdu, že žalobkyňa bola v spore, predmetom ktorého bolo zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v širšom zmysle, v celom rozsahu úspešná, a preto jej patrí náhrada trov prvoinštančného konania, ako aj odvolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP). K rovnakému záveru o plnom úspechu žalobkyne vo veci samej dospel aj okresný súd, ktorý jej nárok na náhradu trov konania nepriznal pre existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa (bod 2.3), avšak krajský súd napadnutým rozsudkom uvedené rozhodnutie okresného súdu zmenil, keďže v danom prípade predpoklady na aplikáciu § 257 CSP prvoinštančným súdom splnené neboli. Sťažovateľ, ktorý bol v odvolacom konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyužil svoje oprávnenie vyjadriť sa k odvolaniu žalobkyne proti rozhodnutiu okresného súdu o náhrade trov konania (bod 4). Napriek tejto skutočnosti sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za nedostatočne odôvodnený, arbitrárny, nepreskúmateľný a nezákonný, pričom na podporu svojich argumentov poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 457/2017 z 8. novembra 2017 (bod 6).

18. V nadväznosti na obsah sťažnostných námietok považuje ústavný súd za prvoradé pripomenúť, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a že svoju právomoc vykonáva mimo iné aj tým, že rozhoduje o ústavnej sťažnosti proti namietanému porušeniu základných práv

a slobôd, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde). Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

19. Vychádzajúc aj z doktríny minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti orgánov verejnej moci (m. m. IV. ÚS 303/04, III. ÚS 770/2016), ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojevôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

20. Rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka citelne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania,

t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej povahy, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné právo (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

21. O takú situáciu však v prípade sťažovateľa nešlo.

22. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

26. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka

ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07).

27. Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

28. Preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

29. Niet pochyb o tom, že na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Priznanie náhrady trov konania však môžu ovplyvniť rôzne skutočnosti, napríklad závislosť rozhodnutia o výške plnenia od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, tak ako to bolo v prejednávanej veci. V takom prípade je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce rozhodnutie (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu Českej republiky,

III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška plnenia je potom druhotná a nadväzujúca.

30. V danom prípade nie je sporné, že žalobkyňa bola plne procesne úspešná, čo sa týka základu veci, pokiaľ okresný súd rozhodoval o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam (bod 2). Rozhodnutie o výške vyrovnacieho spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam, ktorý mala žalobkyňa zaplatiť sťažovateľovi, záviselo od úvahy okresného súdu (ktorý zdôraznil, že nie je viazaný navrhovaným spôsobom vyporiadania ani výškou vyporiadacieho podielu), ako aj od záverov nariadeného znaleckého dokazovania (bod 2.1) Zo znaleckého posudku predloženého žalobkyňou vyplynulo, že zaokrúhlená všeobecná hodnota predmetu vyporiadania predstavuje sumu 121 000 €. Z okresným súdom nariadeného znaleckého dokazovania vyplynulo, že zaokrúhlená všeobecná hodnota sporných nehnuteľností predstavuje sumu 120 000 €. Vzhľadom na zanedbateľný číselný rozdiel medzi týmito hodnotami v znaleckých posudkoch nemožno žalobkyňu *ad absurdum* zaťažiť procesnou zodpovednosťou za výsledok konania, ku ktorému sa (okrem iného) dospelo na základe nariadeného znaleckého dokazovania, tým spôsobom, že by jej všeobecné súdy nepriznali náhradu trov konania.

31. Krajský súd v rámci aplikácie príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku uplatnil pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania zákonom poskytnutý priestor na uváženie, do ktorého ústavný súd zásadne nie je oprávnený vstupovať a nahradzovať prijatý právny záver svojím vlastným, keďže z jeho pohľadu tento záver nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle a nevzbudzuje pochybnosti o jeho spravodlivosti.

32. Pokiaľ sťažovateľ na podporu svojich argumentov poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 457/2017 z 8. novembra 2017, ústavný súd konštatuje, že závery tohto nálezu nie sú aplikovateľné na posudzovaný prípad, keďže nejde o skutkovo a právne identickú vec. V tejto veci riešenej všeobecnými súdmi totiž rozdiel zaokrúhlenej všeobecnej hodnoty sporných nehnuteľností v znaleckých posudkoch predstavoval niekoľko desiatok tisíc eur, pričom spoluvlastnícky podiel žalobkyne na sporných nehnuteľnostiach

bol vo výške 7/32 a podiel žalovaného na sporných nehnuteľnostiach vo výške 25/32, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo v rozhodnutí všeobecných súdov o náhrade trov konania.

33. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nešlo o taký zásadný exces krajského súdu pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania a odvolacieho konania, ktorý by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie signalizoval možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorého závery možno vnímať ako jedno z možných a ústavne akceptovateľných riešení uvedenej procesnej situácie pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Nad rámec uvedeného ústavný súd odkazuje na závery prijaté v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom sa zaoberal problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, pričom (okrem iného) dospel k záveru, že podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno podľa § 420 CSP považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

35. S ohľadom na dôvody ústavnej sťažnosti v danej veci (bod 6) sťažovateľ nepodaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku krajského súdu nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. V takomto prípade prichádza do úvahy aj odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti (m. m. I. ÚS 300/2020, I. ÚS 352/2020, I. ÚS 369/2020).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

36. Rovnosť účastníkov súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania (osobitne sporového konania, ako aj iného civilného procesu) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Citované ustanovenie ústavy teda zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Vychádzajúc z takto vymedzeného obsahu práva na rovnosť účastníkov konania, ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie krajským súdom v prípade sťažovateľa nezistil. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

37. „Článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zabezpečuje každému rovnaké predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v Ústave Slovenskej republiky alebo v ďalších zákonoch. Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy však nemožno vyvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť majetok) bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi.“ (I. ÚS 128/95).

38. Právny názor ústavného súdu, ktorým sa účel ochrany vlastníka podľa čl. 20 ústavy identifikuje s osobou, ktorá naozaj je vlastníkom, a nie aj s tými, ktorí sa usilujú o nadobudnutie vlastníctva, je konformný s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého vlastnícke právo zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezahŕňa právo nadobudnúť majetok (Marckx Case, séria A, 1979,č. 31; Van der Musselle Case, séria A, 1983, č. 70).

39. Aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keď vychádzajúc z tvrdenia sťažovateľa, ktorý spochybnil záver krajského súdu, že žalobkyňa bola v spore, predmetom ktorého bolo zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v širšom zmysle, v celom rozsahu úspešná, nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

40. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu